Partida de șah

On Iunie 28, 2010

Sporește tăria caracterului tău, menținându-ți în permanență echilibrul psihic și moral desăvârșit.

2 aprilie 1520. Nici o altă navă nu ajunsese vreodată într-un punct atât de avansat al Sudului, ca flota lui Fernando Magellan. Acesta, știind că flota lui va putea ajunge abia după multe luni in regiunile tropicale roditoare, ia o decizie contrară dorințelor membrilor echipajului său de pe cele cinci corăbii. Ordonă ca rația zilnică de mâncare să fie redusă simțitor, iar alimentele să fie păzite cu strășnicie.

Faza de deschidere. Fantastică îndrăzneală. Tocmai aici, la capătul lumii, să îndârjești echipajul pe care și așa l-ai supus atâtea luni celor mai grele condiții, în căutarea unei himere. Oamenii nu s-au arătat câtuși de puțin dispuși să accepte o asemenea constrângere, conștienți de faptul că măcar un sfert dintre ei vor trebui să moară pentru triumful acestui comandant înverșunat până la absurd, pătimind de foame, de frig, de oboseală și lipsuri.

Fără îndoială, vina acestei situații primejdioase îi aparținea în totalitate lui Magellan, care nu știa (n-a știut niciodată) drumul spre strâmtoarea pe care a făgăduit că o va găsi. Iar el nu putea mărturisi adevărul: „M-am lăsat indus în eroare de rapoarte false și v-am dus pe o cale greșită". În consecință, căpitanii lui Magellan (Gaspar Quesada, Luis de Mendoza si Antonio de Coca) au decis să se răzvrătească, căci nu era în joc numai propria lor viață, ci și a echipajului pus sub comanda lor din ordinul regelui.

Leadership: În apropiere de țelul tău îți negljijezi teama de a nu-ți murdări imaginea printr-o recunoaștere a unei greșeli sau prin cererea de a fi iertat, sub presiunea nevoii de a lua o decizie rapidă și nepopulară?

O mutare nepermisă de regulament. Cei trei căpitani știau că trebuie să aibă de partea lor puterea, pentru a pune la zid un adversar atât de temerar ca Magellan. Trebuiau, deci, să acționeze ferm.

După ce s-au stins toate luminile, cele cinci corăbii s-au adâncit în bezna acelei nopți lungi de iarnă. Nimeni nu putea să vadă nimic în apăsătoarea întunecime și nu putea auzi nimic din pricina izbiturilor furioase ale valurilor în flancurile navelor. În acel moment, o barcă plină de marinari înarmați, printre care și cei trei căpitani, s-a desprins încetișor de una dintre corăbii și s-a apropiat pe nesimțite de nava *San Antonio.*

Lovitura dublă. Planul a fost cât se poate de bine pus la punct, executat fără greș. Nefiind nicio strajă de noapte pe San Antonio, agresorii s-au putut cățăra pe bord cu ajutorul scărilor de funii, preluând controlul navei. Toți portughezii de pe bord au fost puși în lanțuri: astfel cei mai credincioși partizani ai lui Magellan au fost scoși din luptă.

Dimineața, o barcă cu cinci marinari, s-a apropiat de nava lui Magellan. Aceștia i-au înmânat o scrisoare lui Magellan prin care Gaspar Quesada, unul dintre cei trei căpitani rebeli, îi comunica faptul că sub conducerea lui se aflau acum trei din cele cinci nave, și că dacă vrea să-și continue călătoria trebuia să-i îndeplinească toate pretențiile.

Leadership: Puterea autenticității tale de a nega gravitatea realității imediate este subordonată năzuinței de a-ți îndeplini obiectivele până la capăt, cu riscul de nesocoti o

regulă care a fost acceptată și recunoscută unamim de cei din jur?

Şah la rege. Lui Magellan nu-i venea a crede: *San Antonio* , peste noapte, a ajuns în mâna rebelilor. A fost luat prin surprindere. Își dădu imediat seama de gravitatea primejdiei. În afară de neînsemnata nava *Santiago* , toate celelalte trei fuseseră preluate de rebeli: *San Antonio, Conception și Victoria.* Partida părea pierdută.

Două alternative avea Magellan: să capituleze, adică să ajungă la o înțelegere cu căpitanii spanioli și să le accepte toate propunerile, sau, a doua variantă, să creeze o amenințare care să-l oblige pe adversar să se retragă din joc. În amândouă situațiile, el trebuie să-și asume riscul de a nesocoti regula de bază a unui căpitan: aplanarea conflictelor. Cu toate acestea, el recurge la o variantă de mijloc. Trebuie să-și câștige credibilitatea de a sugera adoptarea unei abordări alternative, speculând tot timpul conflictele de interese care apar în situațiile de cumpănă.

Precum un șahist experimentat, Magellan a apreciat rapid situația nou apărută calculând într-un timp relativ scurt cele doua variante, apoi o alege pe cea optimă: va încerca un contraatac împotriva adversarului, o contralovitură hotărâtoare care să-i paralizeze pe răzvrătiți. Dar el nu pornește la atac cu toată impulsivitatea, ci întreprinde ceva nespus de primejdios. Dacă rebelii au atacat în întunericul nopții, el va face totul la lumina zilei, chiar sub ochii lor.

Singurul accesoriu care trezește sentimentul mândriei și decide felul naturii caracterului tău este satisfacția eventuală ce izvorăște din neținerea de cuvânt, spre dobândirea puterii de a te autoorganiza eficient.

Un șahist profesionist apelează deseori la pioni în vederea străpungerii dispozitivului de apărare constituit de adversar. Pionii, deși sunt piesele cu cel mai slab potențial de pe tabla de șah, pot să creeze o amenințare cu caracter decisiv, cu condiția ca fiecare pas al lor să fie bine cumpănit.

Mai întâi Magellan îi reține pe marinarii ce i-au adus scrisoarea și le confiscă barca. Apoi îmbarcă în ea șase oameni de încredere, și îi trimite nu spre *San Antonio* , ci spre *Victoria* , pentru a preda o scrisoare celui de-al treilea comandant rebel, Luis de Mendoza. Nicio bănuială nu încolțește în mintea rebelilor care privesc cum se apropie de nava lor această minusculă barcă. Căci cum ar putea cinci oameni să atace o corabie cu aproape șaizeci de soldați înarmați până-n dinți?

Leadership: Iei în considerare potențialul impact al unor procedee minuțioase de vizualizare a ieșirii din impas, ghidându-te după ideea că oamenii acționează orbește pentru împlinirea unei ordini în desfășurarea acțiunilor?

Odată ce aceștia urcă la bordul navei, toți rebelii îi înconjoară. Nimeni nu se mai îngrijește să stea de strajă. Luis de Mendoza citește scrisoarea de la Magellan, în care este invitat la o convorbire. Dar în timp ce citea, din cea de-a doua barcă trimisă de Magellan, pe care nimeni n-a observat-o, aproape douăzeci de oameni înarmați până în dinți s-au cățărat pe bord, în spatele rebelilor. Luis de Mendoza este ucis pe loc de unul dintre cei cinci mesageri, iar rebelii sunt somați să se predea.

Trucul în psihologia șahului este pur și simplu surpriza. Dacă știi să surprinzi, partida este câștigată. Planul lui Magellan a reușit. Scorul de trei la doi s-a întors din nou în favoarea lui, restabilindu-și astfel supremația.

Cu cât este mai mare tensiunea creată în jurul deținerii puterii, cu atât este mai mare interesul arătat pentru reprezentarea unei perspective de supremație.

Regele este cea mai importantă piesă, de situația lui depinde soarta întregii partide. Capturând *Victoria* , Magellan și-a redobândit supremația. I-a pedepsit pe instigatori și și-a continuat drumul. Până la urmă s-a dovedit că măsura lui, reducerea rației de mâncare, a salvat flota. Şi mai mult decât atât, Magellan și-a respectat promisiunea: a găsit strâmtoarea care comunica între cele doua oceane, Atlantic și Pacific.

Uneori, ca să câștigi, trebuie să fii viclean și să știi te folosești de trucuri. Dar pentru asta este necesar să dispui de cunoștințe de strategie și tactică. Magellan a demonstrat prin „jocul" său că este inovator, găsind soluții neașteptate care i-au oferit posibilitatea să câștige "partida" chiar dacă era în dezavantaj, chiar dacă adversarul nu a jucat cinstit.

Stilul de prezentare a unei argumentații în fața unei victorii poate fi considerat expresia unui statut sui-generis menit să facă distincția dintre formele trecătoare ale evenimentelor cele mai însemnate și fondul rațional al dreptului de a te răscula și doborî puterea care nu lucrează în spirit de solidaritate față de tine.

Un lider trebuie să aibă o pregătire completă, și să beneficieze de o stare psihică adecvată. De asemenea, la fel ca un șahist, liderul trebuie să-și mențină în permanență echilibrul psihic și moral, desăvârșit, mai ales când este pus în dificultate. Şi, mai presus de toate, el trebuie să aibă dezvoltat simțul pericolului real, adică să-l anticipeze și să fie în stare să găsească soluții rapide de a-l contracara.

Liderul trebuie să aibă dezvoltat simțul pericolului real. În situații critice el trebuie să găsească rapid căi alternative și metode de anihilare a oricăror elemente perturbatoare de la scopul final. Aidoma unui jucător de șah, el trebuie să găsească soluții adecvate situației create de adversar. Uneori, ca să câștigi, trebuie să știi să te folosești de trucuri.

Leadershipul înseamnă crești prin reinvestirea a ceea ce câștigi după ce ai pierdut aproape totul.

* Notă: Stefan Zweig - *Magellan* , Editura Tineretului, 1955.

Source: https://neculaifantanaru.com/partida-de-sah.html